

Een preek van J.C. Philpot: De medelijdende Hoogepriester
uitgesproken in Stamford op zondagmorgen 29 november 1857
overgenomen uit Bibliotheek Overjarig Koren 9^e jrg-10

“Dewijl wij dan eenen grooten Hoogepriester hebben, die door de hemelen doorgedaan is, Jezus den Zoon van God, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden. Wznt wij hebben geene Hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde.” Hebr. 4:14-15

God heeft in Zijn Heilig Woord twee dingen samengevoegd, die de mensch niet mag scheiden: geloof en belijdenis, beide vruchten des Geestes, gewrocht van souvereine genade, maar die ieder zijn eigen plaats en gestelde orde innemen. De zetel van het geloof is het hart, die van de belijdenis is de mond en naar Paulus' verklaring gelooft men met het hart ter rechtvaardigheid en belijdt men met den mond ter zaligheid (Rom. 10:10).

Hieruit blijkt dat het belijden van Christus even noodzakelijk is als het geloof in Christus en dat het werk des geloofs in het hart steeds met het woord des geloofs in den mond moet vergezeld gaan. Onze Heere zegt Zelf: ‘Wie Mij belijden zal voor de menschen, dien zal Ik belijden voor Mijnen Vader die in de hemelen is, maar wie Mij zal verloochenen voor de menschen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijnen hemelschen Vader’, (Matth. 10:32, 33). Hoe ernstig en bemoedigend Zijn deze woorden voor allen die in Christus gelooven en Zijn naam belijden!

‘Laat ons deze belijdenis vasthouden’. Hier in onzen tekst en in de zoeven aangehaalde plaatsen staan de woorden belijden en belijdenis als van dezelfde beteekenis, onderscheiden door werkwoord en zelfstandig naamwoord; d.i. een persoonlijk en volstrekt noodzakelijk uitspreken van geloof in den Zoon van God door al degenen die door genade in Zijn naam gelooven. Wij zien dit zeer duidelijk in de heiligen van het Nieuwe Testament. Wanneer bijv. de Heere tot Nathanaël zegt, dat Hij hem zag onder den vijgeboom, eer Filippus hem riep, dan ontspringt onmiddellijk het geloof in Nathanaëls hart, dat zich uitspreekt in de belijdenis zijner lippen: ‘Rabbi, Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israels’, (Joh. 1:48, 49). Op des Heeren vraag aan Zijn discipelen: ‘Wie zegt gij dat Ik ben?’ antwoordt Petrus terstond: ‘Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods’ (Matth. 16:15, 16). Maar wat was het beginsel van Petrus' edele belijdenis? Wat anders dan de bijzondere persoonlijke openbaring van den Zone Gods, die het geloof in Petrus' hart wrocht, van welk geloof de belijdenis zijner lippen de noodzakelijke vrucht was, aldus luidende: ‘Zalig zijt gij, Simon, zoon van Jona, want vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader die in den hemel is’. Als door het woord van Ananias vergeving en vrede tot de ziel van Saulus doordrong, nadat deze drie dagen van innerlijken strijd doorworsteld had, waarbij hij blind was en at noch dronk, dan was daarvan de heerlijke vrucht, dat hij van stonde aan Christus predikte in de Synagoge ‘dat Hij de Zoon van God is’ (Hand. 9:17—20). Uit al deze voorbeelden blijkt duidelijk dat het geloof des harten oorzaak is van de belijdenis van den mond; zwijgen wordt onmogelijk. Het leven was hun geen leven tenzij zij getuigenis van Christus gaven. Dit was dan ook het groote doel waartoe in het bijzonder Paulus geroepen was, naar luid van het woord des Heeren tot Ananias: ‘Ga heen, want deze is mij een uitverkoren vat, om Mijnen naam te dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israels’ (Hand. 9:15). Toen Petrus en zijn medeapostelen Jezus begonnen te prediken te Jeruzalem, veroorzaakte dat een grooten strijd. De Schriftgeleerden en Farizeën deden wat zij konden om dezen gevaarlijken godsdienst tegen te gaan en zoo mogelijk dien mannen den mond te stoppen, die zulk een verderfelijke leer onder het volk gingen verspreiden, verderfelijk en schadelijk voor al hun valsche voorwendsels dat Jezus van Nazareth, Dien zij in onwetendheid gekruisigd hadden, de Zoon van God zou zijn, bewezen door Zijn opstanding uit de dooden.

Maar wat zeide Petrus, mede namens de andere apostelen? ‘Oordeelt gij of het recht is voor God ulieden meer te hooren dan God? Want wij kunnen niet nalaten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben’. En zoo weinig afgeschrikt door de vrees om voor Christus' zaak te moeten lijden, kwamen zij tot de andere discipelen en hieven eendrachtig hun stem op en baden: ‘Heere, zie hun dreiging en geef Uwe dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw Woord te spreken’.

Dit nu is wat in de Schrift belijdenis of belijden genoemd wordt en zooals het met de apostelen was, zoo is het nu. Het is een mensch onmogelijk te zwijgen wanneer de Heere Jezus Christus Zich aan zijn ziel geopenbaard heeft. Hij moet zijn geloof uitspreken en te eeniger tijd belijden wat hij aanschouwd, gevoeld en gehoord heeft van den heerlijken Persoon, de tegenwoordigheid van het Woord en de kracht des Heeren.

Maar deze vrijmoedige belijdenis van Christus ging in die tijden gepaard met groote moeilijkheden, gevaren en vervolgingen, smartelijk voor het vleesch. De geloovigen in die dagen droegen hun leven als in hun handen. Het was marteling en dood wie durfde te belijden dat Jezus Christus de Zoon van God is, gelijk wij zien aan Stefanus. De geloovige Joden in Palestina, in onderscheiding van de geloovigen uit de heidenen, aan wien deze brief gericht was, waren zeer in gevaar. Van alle zijden omringd door ongeloovige Joden, doodelijke vijanden van allen die in Christus geloofden, maar in het bijzonder van hun eigen volk, die beleden dat zij in Hem geloofden. Daarom zegt de apostel tot hen: ‘Gedenkt de vorige dagen, in welke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen; ten deele als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt en ten deele als gij gemeenschap gehad hebt met degenen die alzoo behandeld werden’ (Hebr. 10:32, 33). Ook waren zij steeds omsingeld door de Romeinsche legerscharen des keizers, wiens wil wet en van welke geen hooger beroep mogelijk was. Dit alles in aanmerking nemende, verstaan wij te beter vele uitdrukkingen in dezen Zendbrief en de krachtige waarschuwing tegen afvallen van het geloof, waarin de geloovige Hebreëen zwak schenen te zijn en dat er onder hen waren die in hun belijdenis zeer geslingerd werden. Al deze uit- en inwendige dingen tezamen hadden sommigen doen beven op het fundament en er schier toe gebracht om hun belijdenis van dat geloof in Christus op te geven, dat zij eertijds zoo blijde en krachtig hadden beleden. Daarom tracht de apostel ter eener zijde de ware geloovigen te versterken in het geloof en aan te moedigen om tot elken prijs hun belijdenis vast te houden, en ter anderzijde allen die zich onttrokken ernstig te waarschuwen, want hun onttrekken was ten verderve (10:29). Niemand meene dat deze vermaning en waarschuwing overbodig is. Wij weten dat zij wier harten niet oprecht zijn voor God, ten eenigen dage zullen teruggaan en afvallen, gelijk van de zonen van Eli geschreven staat, dat zij niet hoorden naar de stem van hun vader, omdat de Heere hen wilde dooden. Maar zij zijn nuttig en voordeelich voor allen die waarlijk God vreezen, om hen voor afval te bewaren.

Gelukkig zijn wij niet blootgesteld aan dezelfde gevaren als welke de Hebreuwsche Christenen bedreigden. Vervolgingen hebben haar verschrikkingen voor ons verloren en wij kunnen God dienen naar de begeerte van onze consciëntie, zonder eenige hindernis, waarvoor wij God niet genoeg kunnen danken. Groot zijn onze burgerlijke en godsdienstige voorrechten, maar wij weten niet hoe spoedig ook dat kan veranderen. Maar toch zal de ware belijdenis — en geen andere is dien naam waard — altijd met moeilijkheden gepaard gaan, zoo niet uit- dan inwendig en misschien zijn deze grooter dan wanneer een belijdenis van Christus tot gevangenis en schavot voert, want de zomer van voorspoed was ten allen tijde gevaarlijker voor de kerk van Christus dan de winter van tegenspoed en er worden meer schipbreuken waargenomen bij kalm weer dan in den storm. Daarom zijn des apostels woorden van toepassing in onzen tijd. En waar hij de Hebreëen vermaant hun belijdenis vast te houden, stelt hij hun den Heere Jezus Christus voor als hun grooten en medelij denden Hoogepriester, en dewijl ook deze schrift ter onzer bemoediging geschreven is, alzoo mogen ook wij nederzittende luisteren naar des apostels woorden, door welke de Heilige Geest ook tot ons spreekt en als zoodanig wenschen wij ze te beschouwen en zullen wij met Gods zegen trachten aan te toonen:

- I.** De noodzakelijkheid en natuur eener Christelijke belijdenis;
- II.** De moeilijkheden die aan een getrouwe belijdenis van het allerheiligste geloof verbonden zijn;
- III.** De hulp en bemoediging die de apostel voorstelt ter versterking van het geloof en het vasthouden der belijdenis.

I. Het zou kunnen zijn dat ook hier zich zulken bevinden die den Heere vreezen en toch somtijds bijna wenschen nimmer Zijn naam te hebben beleden, zoo is althans mijn ervaring. Trouwens, wanneer mijn gemoed vaak door in- en uitwendige beproevingen werd ter neder geworpen en laag gezonken was of op andere tijden eens recht inzag wie ik in mij zelven ben, als een arme, vuile zondaar en gevoelde hoe weinig ik als Christen of als Evangeliedienaar tot eer en verheerlijking van 's Heeren naam geleefd heb, dan heb ik bijna kunnen wenschen dat ik den naam van Jezus nooit in het openbaar beleden had. Wellicht meent gij dat

ik, als alom bij de kerken der waarheid bekend, begeerte heb en zoek te zijn een volksman, maar dat is mijn streven of natuurlijken aanleg niet. Ik zou veel liever stil en afgezonderd leven, dan mij telkens weder in het publiek te vertoonen. Wanneer mijn roeping mij vaak aan uit- en inwendigen tegenstand bloot stelt, heb ik mij wel ik weet niet waar en wat gewenscht, behalve wat en waar ik ben. Doch dit is niet alleen de ervaring van u en mij. Ook de profeet Jeremia had kennis aan deze zielsbeproevingen, als hij zeide: 'Ik zal Zijner niet gedenken en niet meer in Zijn naam spreken'. Maar de profeet des Heeren vermocht niet dit voornemen uit te voeren; hoort maar wat hij er bijvoegt: 'Maar (Zijn Woord) werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijn beenderen en ik vermoede mij om te verdragen, maar kon niet' (Jer. 20 vers 9). De Heere had Zijn Woord in zijn hart gegeven en daarom kon hij het niet verzwijgen. Zoo gaat het ook ons, al zijn wij geen profeten des Heeren; welke voornemens wij ook in het vleesch nemen of hoe ontmoedigend onze weg moge zijn waarlangs Gods Woord en onze consciëntie ons roept, ons hart zal rust noch vrede hebben met te zwijgen en ons licht onder een korenmaat te zetten of ons talent te begraven in de aarde, want wij gevoelen dat zwijgen zonde is en dat wij openlijk moeten belijden wat wij getast, gevoeld en gehoord hebben van het Woord des Heeren, opdat het moge zijn tot lof en eer en heerlijkheid van Zijn grooten naam.

De Heere heeft nu zoowel als altijd een bijzonder volk, dat Hij geformeerd heeft, opdat zij Zijnen lof verkondigen zouden. De geheele wereld ligt in het booze en alzoo is het gansche menschelijke geslacht vijandig tegen God en de godzaligheid. Zal dan de Heere gedoogen dat Zijn naam niet meer op aarde bekend worde? Zullen de menschen dan God uit Zijn eigen schepping uitstooten? Dan zouden Zijn wonderen in de voorzienigheid en in de genade nooit ontdekt noch geopenbaard worden. Dan zou de geheele menschheid onder Zijn toorn verzinken en op de aarde zou geen vermelding zijn van Hem, die rechtvaardig, maar ook barmhartig is; dat Hij de zonde haat, maar den zondaar vergeving schenkt, omdat Zijn naam en wezen liefde is. Daarom heeft Hij besloten dat Zijn naam verheerlijkt zal worden op deze verdorven aarde, verblijf van zonde en wee; dat er een volk zal zijn dat Zijner waardig Hem prijst en openbaar maakt dat er een God is die over alles heerscht en regeert, die Zichzelve kan verheerlijken, zoowel in deze sterfelijke verlorengaande wereld, als in de heerlijke gewesten van eeuwige, onbewolkte gelukzaligheid. Daarom is Zijn bijzonder uitverkoren volk geroepen Hem, op aarde bekend te maken, want zoo diep is de mensch gevallen, dat niemand uit zijn eigen tot die kennis zal kunnen komen.

Het is zeker niet noodig dat met vele teksten te staven, dewijl de uitverkiezing zoo opvallend staat in het Woord van God en zoo vaak voorkomt, dat niemand ze kan loochenen die de Schrift verstaat en gelooft. Wanneer wij ons verlost weten van den toekomenden toorn, dan behooren wij tot dit bijzonder volk, hetwelk de zaligheid en barmhartigheden geniet van de hemelsche vreugde en aanvaarden wij met blijdschap hun lot en deel hier beneden. Als wij hier ons Christus schamen, dan zal Hij Zich ook onzer schamen hiernamaals; indien wij Hem verloochenen voor de menschen, dan zal Hij ons verloochenen voor God. Maar indien wij met Hem lijden dan zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden; indien wij hier Zijn kruis dragen, dan zullen wij ook Zijn kroon beërven. Zoo luidt de onfeilbare getuigenis der waarheid, waarvan jota noch tittel zal vallen. Wanneer de Geest dus onze harten Gode bewerkt en wij leeren gelooven in den Zoon van God, dan worden wij als gedwongen Zijn naam naar waarde te belijden.

Toen ik nog in de wereld leefde had ik geen ernstige gedachten van den godsdienst; wel waren er onderscheiden omstandigheden en in het bijzonder wat ik zag en hoorde van begenadigde menschen, die mijn opmerkingen dienaangaande trokken, maar het was alles zeer oppervlakkig, zonder eenigen blijvenden indruk. Ik had toen besef noch lust tot een godsdienstige belijdenis en als ik het gedaan had, dan zou het huichelarij geweest zijn. Had ik eigen zin en wil mogen opvolgen, ik zou rustig voortgeleefd en de letterkunde met ernst bestudeerd hebben, zonder mij met den godsdienst in te laten, opdat mijn gemoed niet verontrust en mijn schoone en veelbelovende toekomst niet verijdeld mocht worden. Maar God had in Zijn oneindige barmhartigheid mijner ziel, en daarmede vele andere harten ten goede, het anders bepaald. Hij maakte mij godsdienstig of ik wilde of niet, want Hij bracht de eeuwige dingen met zulk een kracht op mijn gemoed, Zijn Woord bindende op mijn consciëntie, waardoor ik een besef kreeg van mijn verloren staat en toestand en hongerende en dorstende werd naar Hem, zoodat ik niet kon ontkennen of de Heere Zelf had die verandering in mijn ziel gewrocht en alles nieuw gemaakt, dat onmogelijk voor mij of voor anderen kon verborgen blijven. Daarom moest ik van die Goddelijke wezenlijkheden spreken, dewijl zij zulk een kracht op mij uitoefenden; ik kon niet zwijgen. De gevolgen van een en ander waren mij onbekend en ik bekommerde mij daar ook niet over. Zoo gaat het met al Gods volk, een ieder naar de mate van zijn geloof.

Gods werk aan hun harten scheidt, hetzij op eens, hetzij al gaande weg, hen voor goed van de wereld, want 'zij zijn niet van deze wereld, gelijkerwijs Christus niet van deze wereld was' (Joh. 17:4) en tot hen allen komt Gods bevel: 'Gaat uit van haar en scheidt u af'. Deze afzondering nu is het eerste kenmerk dat zij tot het bijzondere volk Gods behooren en dan eerst kan er een beslist bewijs zijn van Gods uitverkiezing of het werk des Geestes. De eerste stap in de belijdenis is dus afzondering.

Een tweede stap is dat zij door dezelfde kracht van Gods Woord een oor erlangen voor de waarheid en haar getrouwe en bevindelijke prediking en als deze hun hart en consciëntie inneemt, dan gevoelen zij zich liefelijk en onmerkbaar geworden, om zich te vereenigen met het volk dat de waarheid verstaat en liefheeft, want krachtens hun liefde tot God en Zijn volk kunnen zij met Ruth zeggen: 'Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God'. Naarmate hun consciëntie de zonde in haar aard en kwaad leert kennen, gevoelen zij zich verplicht afgezonderden te zijn van allen die de wereld en de zonde dienen en steeds nauwer aan Gods volk verbonden en een lot en deel met hen te hebben, uit kracht van overtuiging der consciëntie en door den drang der liefde. Zoo zijn zij door den Heere onwillekeurig tot de belijdenis der waarheid gebracht, zonder zich over de gevolgen te bekommeren. Het is dus bij hen geen zaak van keuze of wil, hoezeer ook gewillig gemaakt op den dag Zijner heirkraft, maar door de leiding des Heeren er toe gebracht en zij gevoelen en ervaren wat de Heere aan hen belieft te openbaren en daarvan alleen kunnen zij spreken en getuigen. Dewijl zij Christus dierbaar hebben leeren schatten, zoo moeten zij zooveel mogelijk Zijn heerlijken naam verhoogen en hebben zij Gods goedheid en barmhartigheid leeren verstaan, dan kunnen zij onmogelijk daarvan zwijgen. Dus niet tegen hun wil, maar toch in zeker opzicht onafhankelijk van hun wil zijn zij tot de belijdenis gekomen van dien naam, die ook voor hun ziel een uitgestorte olie is.

Een rechte, goede belijdenis moet wortelen in het geloof, gelijk een stam uit den wortel voortkomt en zonder dezen een verwelkte plant, een onding zou wezen. Waar dus geen recht geloof is, daar kan geen rechte belijdenis zijn en alleen dat geloof door God ingeplant, heeft tot noodzakelijk gevolg een daarmede overeenstemmende belijdenis. En naarmate de kracht of zwakheid van ons geloof, zal ook onze belijdenis zich openbaren en meer of minder beslist uitspreken. Wij kunnen dit dagelijks zoowel bij anderen als in onszelven bemerken. Het is zoo, ik kan zelfs luide en vrijmoedig belijdenis doen van de waarheid zonder het geloof der uitverkiezing Gods deelachtig te zijn, gelijk menigeen over Christus spreekt, zonder dat de wortel der zaak in hem is en zonder dat hij ooit Zijn schoonheid en heerlijkheid met een geestelijk oog aanschouwd heeft. Doch een teedere consciëntie zal zich bedwingen onder deze luidklinkende belijdenis en liever ras wezen om te hooren en traag om te spreken dan omgekeerd (Jac. 1:19). Is oprechtheid voor God en menschen niet een uitnemende vrucht van Goddelijke onderwijzing en zal deze niet allen die den Heere vreezen bewaren voor die vermetele vrijmoedigheid en hoogmoedige roemzucht in het belijden, welke in onze dagen zoo veelvuldig wordt waargenomen en die zóó in strijd is met alle genadige, goddelijke gevoelens des harten? Bedenkt het wel dat een belijdenis, als vrucht van het geloof, ook genoemd geloofsbelijdenis, zich niet bepaalt alleen tot woorden, maar zich moet openbaren in onzen dagelijkschen wandel en gedrag, want daden spreken luider dan woorden en het beteekent weinig wat iemand met zijn lippen belijdt, wanneer het niet in de praktijk van zijn leven bemerkt en gezien wordt.

II. Laat ons nu onderzoeken de moeilijkheden die met een belijdenis der godzaligheid gepaard gaan, want daarin vindt de vermaning van den apostel aanleidingen grond. Of was er geen uit- of inwendig gevaar met die belijdenis verbonden, zoodat zij onbedacht ontviel of door list en geweld ontrukkt werd aan de handen? Zouden zij geen oogenblikken van twijfel, ja schier van wanhoop doorleefd hebben, bij al wat op het spel stond? Gewisselijk was er behoefte aan de vermaning (vers 23): 'Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden'.

Maar zouden al die gevaren thans geweken zijn? Ook wij hebben onze verzoeking, moeiten en bezwaren, waarom de tekst ook tot ons spreekt. Laat ik enkele van deze aanwijzen. Sommige zijn in-, andere uitwendig; deze zijn van geestelijken, gene van stoffelijken aard; doch de meesten ontstaan uit ons eigen goddeloos, verdorven hart, welke alle ons noodzaken om onze belijdenis vast te houden.

Gelijk geloof wortel is van elke genadige, godzalige belijdenis, zoo is ongeloof het groote beletsel om te komen tot en volharden eener belijdenis, die ons hart tot troost, Godverheerlijkend en Zijn volk ten goede kan zijn. Dit noemt de apostel 'de zonde die ons zoo lichtelijk omringt', gelijk een opperkleed hinderlijk was

bij het loopen in de loopbaan. Wanneer het geloof in oefening is, dan is het zeer gemakkelijk, ja een vanzelfheid om den gezegen den naam van Jezus te belijden, maar wanneer het ongeloof ook maar gestaltelijk de overhand heeft in ons gemoed, dan worden onze handen slap en onze belijdenis zal ons, buiten de genade Gods, ontvallen en voor een tijd ophouden. In zulke tijden is de goede strijd des geloofs niet ongelijk aan een mensch die droomende in den strijd is, maar hij kan zijn zwaard niet vinden of niet aanvatten en gebruiken. Zeer zeker kent gij al zulke nacht droomen, maar weet gij ook iets van dergelijke droomerijen bij dag, wanneer het ongeloof ons zoo krachteloos maakt, dat we het 'Zwaard des Geestes, hetwelk is God Woord', niet kunnen aangrijpen, noch ook kunnen hanteeren. Wij moesten strijden tegen alle vijanden zonder vrees, tegen alle booze lusten en verdorvenheden; wij zouden ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde. Wij zouden niet ter neder geworpen en mismoedig worden door de moeilijkheden van den weg, maar helaas, de vijand schijnt op allerlei wijs de overhand op ons te hebben en al ons pogen om hem te wederstaan is onvoldoende.

Een andere verzoeking en dus een tweede beletsel om de belijdenis vast te houden is ongeloovigheid of wantrouwen. Hoe ondenkbaar ook, toch is het waar dat Gods volk vaak gekweld wordt met ongeloovige inblazingen en Gods dienstknechten gaan zelfs niet vrij van deze vurige pijlen des satans. Ik heb een geloovig leeraar gekend, die gedurende het grootste gedeelte der week met zulke vreeselijke aanvechtingen en ongeloovige aanvallen gekweld werd, voornamelijk aangaande de Godheid van den Heere Jezus, dat hij besloot om den eerstkomenden Zondag tot zijn gemeente te zeggen, dat hij zich bedrogen had in zijn belijdenis. 'Ik geloofde wat ik u gepredikt heb, dat Jezus Christus de evengelijke, de even eeuwige Zone Gods is met den Vader en den Heiligen Geest, maar ik zie nu dat deze mijn prediking niet waar is'. Hij was, zoowel natuurlijk als geestelijk, een bijzonder eerlijk man en daarom gevoelde hij zich verplicht om ronduit te zeggen tot welk een besluit hij in zijn eigen gemoed gekomen was. Mijns inziens was het niet verstandig tot zoo'n besluit te komen want hij kon later gezien althans gevreesd hebben dat het verzoeking was. Doch vóór dat de Zondag aanbrak opende de Heere zijn zielsoog en hij had zulke heldere en waarachtige getuigenissen van de Godheid van den Heere Jezus, dat hij aan zijn gemeente met verhoogde vrijmoedigheid en kracht die waarheid verkondigde. Ook heb ik eens gelezen van een man, die ongetwijfeld een kind van God was, als ik het wel heb een welbekend prediker die jaren lang in het zoet genot der Evangelische waarheid geleefd had, dat toen hij op zijn sterfbed lagen een vriend hem bezocht, hij zoo ongeloovig en wantrouwend was, dat hij ronduit zeide niet te gelooven dat de Bijbel Gods Woord was. Zijn vriend was overstelpt van droefheid en zeide: 'Wat, gij ligt op uw sterfbed en zegt gij dit, wien ik en zoovelen met mij al deze jaren voor een kind van God hebben aangezien?' Hij antwoordde: 'Ik zeg u slechts wat ik gevoel; zoo is het thans bij mij en ik kan er mijzelf niet uithelpen'. Doch voordat hij stierf openbaarde de Heere Zich aan zijn ziel in kracht en heerlijkheid en hij ging naar huis in het zalige genot der waarheid, die hij zoo lang beleden had. Ik herinner deze dingen ter onzer bemoediging, als die zoo dikwijls door de pijlen der hel aangevallen worden en door onze rustelooze vijanden gejaagd en besprongen om ons geloof allen grond te ontrukken. En o 'als de fondamente bewogen worden, wat zal de rechtvaardige doen?' Indien hij kon hij zou onzen Heere wegnemen, gelijk Hij in de Schrift en in ons hart geopenbaard is en wat blijft ons dan over behalve stikdonkere duisternis? Want neemt de Godheid van onzen Heere Jezus Christus weg en u ontvalt Zijn verzoenend bloed en vrijsprekende gerechtigheid en laat ons aan volslagen wanhoop ten prijs.

Wederom kan het zijn dat wij ons slap en koud aanstellen in de dingen Gods. Wij hebben wellicht ons mogen verheugen in licht en leven, vrijheid en liefde en hebben zalig met den Heere gewandeld in vrede en waarheid. Maar de wereld heeft ons aangegrepen; wij hebben onze eerste liefde verlaten en die gezegende gewaarwordingen van warmte en vertroosting, die eens zoo zalig onze harten vervulden, zijn weggezonden. Wanneer dit zoo is, dan valt het zeer moeilijk om een werkdadige belijdenis der Godzaligheid vast te houden. Wel kunnen wij onze belijdenis vasthouden voor de kerk en voor de wereld en ik hoop dat altijd te blijven doen, dewijl het zeer droevig zou zijn haar te laten vallen of daarin te verminderen. Het zou inderdaad droevig zijn het gebed, het lezen van Gods Woord, het kerkgaan en den omgang met Gods volk te staken. Maar bij al deze uitwendige slapheid gaat gewoonlijk innerlijke koudheid en doodigheid gepaard en veel dat de geestelijke vermogens verzwakt. Zoo kunnen wij den uiterlijken vorm behouden, zonder het leven en de kracht, de heilige warmte en ijver der levende Godzaligheid inwendig te genieten.

Onze belijdenis kan ons ook blootstellen aan vele dingen die het vleesch kwellen en kruisigen. Wetende welke smaad vaak aan het vrijmoedig belijden der waarheid verbonden is, kan er somtijds een neiging zijn

om zich die belijdenis te schamen. Het kan zijn dat onze vrienden en betrekkingen afkeerig van ons worden vanwege deze nieuwe, vreemde leer, die niemand in de familie is toegedaan en zoo lang wij onder hun gezag staan, kost het soms ernstige bedreigingen, zoo niet kastijdingen. Of zoo wij hiervan al vrij gaan, dan berokkent veellicht ons schroomvallig gemoed ons menige moeite en verdriet, van welke niets in de werkelijkheid komt, dewijl God ze voorkomt en doet vergaan gelijk een morgenwolk.

Ook de satan haat de belijdenis des geloofs. Zij dunt het aantal zijner onderdanen; zij verheerlijkt God; zij maakt den Gekruiste tot het voorwerp van liefde en achting, zij maakt zijn kracht verachtelijk en krenkt zijn hoogmoed. Daarom zoekt zijn helsche vijandschap haar op alle mogelijke wijzen te verhinderen, wetende dat het vasthouden aan de belijdenis Christus verheerlijkt door geloof en gehoorzaamheid.

Al deze en nog meer andere dingen trachten onze handen slap te maken, zoodat wij onze belijdenis niet vasthouden zooals het behoort. Daarom roept de apostel hen en daarmede zichzelf en ons nadrukkelijk toe: 'Laat ons onze belijdenis vasthouden'. Daarom roepen wij u ook toe: Wat er ook kome, geef uwe belijdenis van Christus niet op, want dat doende, verloochent gij uw geloof; gij bewijst een afvallige te zijn en gij hebt Gods ongenoegen te duchten en vreeselijk zal het zijn te vallen in de handen van den levenden God. Wat er ook geschiede, houd uwe belijdenis vast. Vrienden, familie, eer, genot, schatten en gaven, wat het ook zij, zijn niet te waardeeren bij het eeuwige leven en kunnen niet opwegen tegen het gewicht uwer onsterfelijke ziel. Laat alles gaan, maar houdt Christus vast en weet dat het breken met uwe belijdenis een verloochening van, een breken met Hem is en dat is uw ondergang en verderf, want door uwe belijdenis zijt gij bewaard voor de wereld en geeft gij getuigenis, dat gij één zijt met Christus.

III. Zien wij nu welke hulp en bemoedigen de tekst aanwijst, opdat wij onze belijdenis zouden kunnen vasthouden.

Wetende dat alle vermaningen en bemoedigen vergeefsch zouden zijn zoo er niet Eén was die machtig is om te bekwamen, richt de apostel onze oogen op den 'grooten Hoogepriester, die door de hemelen doorgegaan is, Jezus, den Zoon van God'; waarlijk de grootst mogelijke drangreden om de belijdenis vast te houden.

Met den Heere Jezus aldus voor te stellen, tracht hij drie dingen op ons gemoed te drukken. Vooreerst dat Hij een Hoogepriester is, die medelijden kan hebben met onze zwakheden. En hoe werd Jezus een medelijdende Hoogepriester; ook nu Hij met de hoogste heerlijkheid gekroond is in den hemel? Wat doet Hem medelijden hebben met onze zwakheden en worstelingen, zooals wij zelf ze dagelijks ervaren in dit aardsche tranendal? Kent Hij ze alleen, als die met Zijn hartdoorzoekend oog alle kent als de Alwetende en Alomtegenwoordige? Ja zeker; maar Hij zelf is in alle dingen verzocht geweest; Hij kent ze bij ondervinding, doch zonder zonde. Vervolgens zegt hij dat de Heere Jezus door de hemelen doorgegaan is als de Zone Gods en ter rechterhand des Vaders verhoogd is om daar onze Middelaar en Voorspreker te zijn, Hij is krachtig bewezen de Zone Gods te zijn door Zijn opstanding uit de dooden. Dit was Gods besliste getuigenis Hem aangaande, dat Hij volbracht had het werk dat Hem gegeven was te doen. Dus was de strijd volstreden, Hij had gezegepraald en de gevangenis gevangen genomen en ten hemel gevaren, om ons Hoofd en Vertegenwoordiger te wezen. En de derde beweegreden om onze belijdenis vast te houden, ontleent de apostel daaraan dat de Heere Jezus de groote Hoogepriester is, die grooter en meerder is dan al onze ontmoedigen en beletsels.

Laat ons een en ander wat nader overwegen.

1. Hij is een medelijdende Hoogepriester. Gij weet dat medelijden, wanneer wij in druk zijn, zeer begeerlijk en te waardeeren is en naarmate het innig en waar is, oefent het een krachtigen invloed uit op onze harten. Doch wie kan medelijden oefenen dan die met ons vereenigd is? Wie kan met een weduwe lijden zooals een weduwe doen kan? Wie kan het onderscheiden leed gevoelen en waardeeren, zooals zij die evangelijke smarten hebben doorleefd en wier medelijden vertroostend en versterkend voor onze harten zal werken. Alzoo in de dingen Gods. Onze belijdenis gaat vaak met verschillende uit- en inwendige moeilijkheden gepaard, zoo zelfs dat het best schijnt er mede op te houden. Er is vrees dat wij ons in alles bedrogen hebben, dat er geen wezenlijk werk aan onze consciëntie gewrocht werd en dat wij derhalve snoode huichelaars waren, die ten laatste onder den toorn Gods zullen bezwijken. Onder de werking dier vrees

schijnt het soms beter te zijn om onze belijdenis der waarheid te staken, opdat wij althans geen huichelarij tot onze andere overtredingen toevoegen.

Maar de apostel denkt er anders over en bemoedigt ons onze belijdenis niet op te geven, alsof hij zeide: 'Ziet niet op uzelf, op uwe zonden en overtredingen, want gij vindt nimmer iets beters in uzelf, maar ziet opwaarts; daar is aan de rechterhand des Vaders Een die medelijden kan hebben met uwe verzoeken en moeiten, in al uwe angsten en nooden'. En waarom kan Hij medelijden met u oefenen? Omdat Hij in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, doch zonder zonde. Wordt gij gekweld met ongelooft! Die verzoeking kwam, ook tot Hem, maar Hij was zonder zonde en Zijn heilige ziel bleef staande, want anders had het Hem ook tot een zondaar verlaagd. Toch trof Hem die verzoeking en daarom kan Hij medelijden hebben met degenen die verzocht worden. Kwam de satan niet met dit woord: 'Indien Gij de Zone Gods zijt, werp uzelf nederwaarts; zeg dat deze steenen brood worden'. Dat waren verzoeken tot ongeloof. Waarlijk de Heere is in alle dingen verzocht en daarmee is geen enkele verzoeking uitgesloten, daarom moogt gij met al uw twijfelingen en ongeloof ten aanzien van Gods Woord, de Godheid van Christus en dergelijke verborgenheden, die uw natuurlijk denkend verstand in de war brengen, tot dien medelijdenden Hoogepriester vluchten, en weest verzekerd dat Jezus medelijden heeft met u in uwe verzoeken. Of betwijfelt gij soms dat God niet uw Vader en Vriend, maar veeleer uw vijand en grimmig wrekende Rechter is, zoo weet dan, dat Jezus ook zoo verzocht werd. Toen de Vader Zijn aangezicht van Hem verbergde en Hij den toorn Gods droeg om onze overtredingen, toen te midden van de ontzaggelijke duisternis de Vader Zich aan Hem onttrok, zoodat Zijn vijanden zeiden, dat God hem verlaten had en Hij Zelf luide uitriep: 'Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?' Wat getuigt die aandoenlijke klacht van zware verzoeking! Is het vaak moeilijk den smaad en verachting te trotseeren die de belijdenis van Jezus' naam medebrengt, zoo gedenkt dan dat Hij door de wereld veracht en miskend werd, mishandeld door een vuil en verachtelijk gemeen, — Hij, op Wiens Woord Hem meer dan twaalf legioenen engelen ten dienste zouden staan? Wanneer er soms gevaar bestaat om zich onze belijdenis te schamen, laat ons steeds bedenken dat Jezus verzocht is geworden als wij. Zijn de moeiten en bezwaren in onzen weg, uit- en inwendig beide, soms zóó vele dat er schier geen pad meer overblijft, laat ons dan bedenken dat de heilige ziel van Jezus op deze aarde letterlijk omringd was door kwelling en ontmoedigen. Denkt aan het groote werk dat Hem gegeven was te doen; aan het lijden dat Hij te dragen had; het gewicht van den toorn Gods dien Hij te verduren had, de wet die Hij vervullen moest alvorens Hij kon zeggen: 'Het is volbracht!' Deze persoonlijke ervaring des lijdens maakte de Heere innerlijk bekend met het gevoel onzer zwakheden, als deelgenoot onzer verzoeken en lijden. En hoewel Hij nu verheerlijkt is in den hemel, toch ziet Hij van den troon Zijner ontferming met teeder mededoogen op Zijn lijdend volk neder, dat in dit tranendal met moeite en smarten te worstelen heeft. Hetzij een gevoel van zwakheid, ongelooft of Godlasterlijke gedachten en helsche inblazingen, de Heere Jezus heeft ze ervaren bij Zijn omwandeling op aarde en zonder zonde doorgestaan en alzoo persoonlijk met alles bekend. Wij noemden slechts enkele zwakheden waar wij aan onderworpen zijn. Maar wij hebben een grooten Hoogepriester aan de rechterhand Gods verheerlijkt, die met al onze zwakheden in aanraking is geweest. En gedenkt dat Hij de Godmensch is, vervuld met al het gevoel van menschen en al de macht van God, Wiens hart menscheijk en Wiens hand Goddelijk is, Die in gunst van Zijn heiligen troon nederziet op degenen die Zijn naam vreezen, Die in ieders oog de moeiten leest en Wiens oor geopend is voor hun geroep, wachtende en wakende over alle geestelijke beweging van hun ziel.

En toch, hoe ook in alles verzocht als wij, het was 'zonder zonde', want Hij was heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. Zijn heilige menschheid was volkomen onvatbaar voor de zonde en bleef onder alle verzoeken zonder vlek of rimpel. Zij vielen allen van Hem af, gelijk de adder van Paulus' hand, zonder eenig kwaad achter te laten of gelijk de golven vergeefs tegen een rots zich verheffen en geen spoor achterlaten.

Door zulke en dergelijke overwegingen tracht de apostel ons opwaarts te heffen tot Jezus, zittende aan de rechterhand des Vaders, alsof hij zeggen wilde: Er is niets in u zelve dat u bemoedigen kan; hoe meer gij dus ziet op uzelf, des te dieper zult gij zinken en op en neder geworpen worden met twijfel en vreeze. Waarom ziet gij zoo veel op uzelf? Op wat u ontmoedigt, als of er niets anders te bedenken en te zien ware? Meent gij dat uwe zaak geheel hopeloos is? Blik opwaarts. Hij zoekt en tracht ons oog te vestigen op het eenig waardig Voorwerp — op Jezus, verheerlijkt, ja maar vol van genade en ontferming, dezelfde

genadige Man van smarten, die in Zijn vernedering in alle dingen is verzocht als wij, maar nu gezeten is aan de rechterhand des Vaders, als medelijdende Hoogepriester.

2. De apostel voegt daarbij, dat 'Hij door de hemelen doorgegaan is'. Mag ik het zoo eens uitdrukken: Jezus was nooit naar den hemel teruggekeerd, als Hij zijn werk op aarde niet volbracht had. Als Knecht des Vaders (Jes. 42:1) had Jezus op Zich genomen om de Kerke Gods te verlossen uit de diepten van den val. En tenzij dat geschied was en Hij zeggen kon: Vader, Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen, kon Hij onmogelijk in Zijn heerlijkheid ingaan. Maar Hij kocht de gemeente Gods en bevrijdde haar van de hel en stelde haar den Vader voor zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, als gewasschen in Zijn bloed en bekleed met den mantel Zijner gerechtigheid. Daarom bemoedigt ons de apostel om op Hem te zien, die door de hemelen doorgegaan is ten bewijze, dat Hij alles volbracht heeft. Eens was Hij op aarde om naar den wil des Vaders onze zaligheid uit te werken. Maar nu zit Hij aan de rechterhand des Vaders in den hemel en kan volkomen zalig maken al degenen die door Hem tot God gaan. Daarom arme, tobbede ziel, zie opwaarts en werp uw anker binnen het voorhangsel, daar zal uw geloof en hoop ongestoord rusten. En op Zijn tijd zult gij zelf ook naar den hemel gaan, omdat gij een lid zijt van Zijn lichaam; want waar het Hoofd is daar moeten de leden zijn. Hij is heengegaan om u plaats te bereiden en waar Hij is daar moet ook Zijn volk zijn. Hoe zou Hij u die op aarde worstelde met de zonde en satan alleen laten, daar Hij Zijn bloed voor u gestort heeft? Daarom ziet op Hem en stelt uwe vermoeide ziel in Zijn handen, die u kan bewaren tot den dag Zijner openbaring. Deze Jezus die door de hemelen doorgegaan is, is daar ook nu met al Zijn genade en heerlijkheid en Hij kan en wil allen die behoefte aan Hem gevoelen, ondersteunen en sterken. Een woord van Hem kan de kracht vernieuwen en vijanden en vrees, zonde en ellende doen verdwijnen als een nevel voor de zon. Gedenkt aan de kinderen Israels toen Farao achter en de Roode Zee vóór hen een gewissen dood en ondergang voorspelde, maar God maakte een pad door de zee en verloste hen. Alzoo met ons; wij zijn omringd door vijanden, gevaren en allerlei moeilijkheden. Maar de groote Hoogepriester heeft maar te spreken en de moeiten worden opgeruimd en de weg wordt effen en vlak.

3. Daarenboven is Jezus de groote Hoogepriester, dewijl Hij de Zone Gods is, in natuur en wezen waarachtig God zoowel als mensch en dus de Almachtige. En bij God zijn alle dingen mogelijk, dat is onze genade; want voor menschen zijn vele dingen onmogelijk. Bij geen mogelijkheid kan iemand zijn eigen ziel behouden, maar God kan het, omdat Jezus stierf en opstond. Onze groote Hoogepriester is meerder en grooter dan al onze vijanden, vreezen, twijfelingen, gevaren, ontmoediging, ongeloof en zwakheden tezamen. Onderstelt in één mensch alles wat verzoekt, beproeft, nederwerpt en ontmoedigt, al de kinderen Gods samen gedacht, toch bestaat daarin geen beletsel voor den Heere. Als Hij verschijnt ter hulpe, dan valt alles voor Hem, gelijk de muren van Jericho vielen of gelijk Sanheribs leger verdelgd werd door den verderfengel. Aanschouwt uwe vijanden, ziet hun getal vergroot en vermeerderd hen zooveel mogelijk, voor zooveel gij te vreezen hebt of uwe denkbeeldige vrees kan wezen, wat zijn zij dan nog vergeleken met de macht van dezen grooten Hoogepriester? Maar bewandelt gij wel den rechten weg om van uwe vrees en moeite verlost te worden? Stelt gij uwe ziel met al haar gevaren, zorgen en angsten eenig en alleen in de handen van dezen grooten Hoogepriester, of is uw vertrouwen gedeeld op Hem en op uzelf, één oog op Jezus en het andere op uwe kracht? Zoo ja, verwondert u dan niet dat Hij u niet helpt. Weest in waarheid en oprechtheid wat al Gods volk immer was en altijd zijn zal in zichzelf: arm en nooddruftig, zwak en hulpeloos en dat alleen is uwe aanbeveling. Een besef van onze behoefte aan Hem, trekt Hem aan om ons te helpen en wanneer Hij verschijnt, dan verdwijnen al onze vreezen en twijfel.

Hebt gij er kennis aan? Gij weet bij ervaring wat beproevingen, moeiten en verzoekingingen zijn, maar gij moet ook langs denzelfden weg persoonlijke kennis hebben aan bevrijding en vertroosting. Gij kunt u wellicht vinden in de beschrijving van de gemoedsoefeningen en bezwaren door ons genoemd. Kunt gij nog niet een weinig verder gaan? Want gij moet niet in het voorhof blijven staan, gij moet verder. Herinnert gij u niet eenige belofte, genade-toezegging, een enkele opwelling van geloof, hoop en liefde in uw gemoed? Gij kunt, noch moogt loochenen wanneer gij kennis hebt aan Goddelijke onderwijzing, als u somtijds hulp en ondersteuning uit het heiligdom geschonken werd. Dit zijn teekenen ten goede, gewisse onderpanden, dat diezelfde Jezus, die u dit gaf, ook meer heeft te geven; dat dezelfde Hoogepriester, die tot dusver geholpen heeft, u verder zal helpen tot aan het einde uwer pelgrimsreize en zich steeds aan uwe ziel zal openbaren en

dierbaar maken, zoodat u niets zal ontbreken. Uw twijfel en vreeze kan wel vermeederen en de kracht des ongeloofts moge sterker worden, maar dat alles zal te meer medelijden, liefde en ontferming trekken uit het hart van uw Verbondshoofd. Naarmate gij te dieper zinkt in eigen hulpeloosheid en ellende en meer aanschouwt de gepastheid van den Heere Jezus Christus, zult gij te meer genieten uit Zijne volheid en gij zult ervaren, dat hoe groot en vele ook uwe verzoeking, vreezen en ontmoedigen mogen wezen, in Hem een volheid is om die alle in een oogenblik op te ruimen. Door Zijn aangezicht te zoeken en uwe ziel op Hem te werpen, verbindt gij Hem ten uwen behoefte en stelt gij als het ware in Zijnen weg. Wanneer gij, gelijk de blinde Bartimeus roept: 'Zone Davids, ontferm U mijner' en Zijn kleed aanraakt en vasthoudt, zal Hij Zich laten vinden en die bewegingen des Geestes zullen Zijn genade, schoonheid en heerlijkheid volop doen genieten. En elk vernieuwd gezicht van Hem zal Hem te dierbaarder maken aan uw hart, totdat het geloof in aanschouwen en de hoop in genieten veranderd wordt.

AMEN.